

М О Р Е

Пише:
Драган
Тепавчевић

Бризбејн, август 2008.

А гдје ћеш на одмор рођаче”
“У Бијелу, не знам да ли знаш
гдје је то, на црногорском
приморју”.

“Знам, знам гдје је Бијела”.

Тако сам почетком мјесеца завршио разговор с мојим рођаком Николом који живи у Новом Саду.

Нема се, тешко је, једва крај с крајем и увијек иста прича рођака и пријатеља из отаџбине. У лето сви иду на море, зими тркну на недељу, (не може се више) на Копаоник, Златибор, Јахорину и некако се гура.

Живим на 60 км од океана и најљепше, Златне обале, у Аустралији, на коју са земљацима одем неколико пута лети, суботом или недељом и то је све. Кренемо породично ујутро, мало се сударамо с валовима, око подне направимо роштиљ и испражњимо гајбу пива па се послѣје данима хвалимо како смо се провели. Има се, може се, све ти је лако на Западу. Код нас нема снијега да би зими ишли на скијање па нам то дође ко добар изговор. Шта да се одмарам на океану кад ми је пред носом и могу тамо кад пожелим? Крупно лажемо себе и друге, заробљени у стегама кредита за кућу, разних осигурања, непланираних рачуна, беспарице, безвременце, бесмислице живљења тамо гдје научили нисмо. Или се нема времена или новца, а обоје не иду заједно. А јули је мјесец и овдје и у отаџбини и моји пријатељи иду на море.

“Море, то је једна чисто лјетна ствар”, пише у књизи “Оловка пише, пише срцем”. Море је мјесто одакле се враћала “поцрнела циганчица” Бране Петровића, мјесто гдје су остала наша најљепша сјећања и највеће љубави (јер су такве у сјећању), наша спознаја врхунске љепоте јер преко не постоји ништа више, море, море, море. А знам гдје је Бијела и ка-

ко изгледа море. Тог љета сам напунио десет година, а мислим да смо се од зиме спремали и причали о Бијелој. Рођак рођаковог пријатеља је имао кућу у том малом мјестапцету и отац је још у зиму направио договор о закупу 10 дана мора.

Мајка нам је на “сингерици” кројила купаће костиме, а на мојим црним купаћим гаћама додала још једну усправну бијелу широку траку по средини какву “нико није имао”. Не знам како је то знала кад никад није завирила на плажу, али сам вјероватно да је у свему безгрешна и да ћу на мору изгледати као неко ко тамо

долази сваке године. Имао сам тетку у Никшићу и с њом је поодавно склопљен пакт о куповини шунке у пролазу за Бијелу, да нам се нађе за одмора. Море, шунка и Бијела.

Не знам како сам добио добре оцјене у том разреду кад већ ниоцем другом нисам размишљао него о мору. Становали смо у некој кући поред кампа “Друштва пријатеља дјецѣ” гдје су организовано долазила дјецѣ сиромашних родитеља из разних крајева, а ни сад немам појма како је то функционисало и ко је то финансирао. Било ми је драго јер је тамо било стотину малишана мојег узраста од којих је бар половина имала напријед ушивену бијелу широку траку на црним купаћим гаћама. Још драже јер је то и њима био први, (неким задуго једини) пут да су видјели море.

Особље кампа, односно одмаралишта, углавном су чинили или њихови родитељи или рођаци. Мислим на куварице и васпитачице, како су их звали малишани. Ни њима, као ни мени, нису дали да остајемо дуже од пола сата у води, да се не прехладимо. Мање су водили рачуна о томе што

нико од нас није знао да плива.

“Мемине, сине, изилази из воде да те нана науљи”, довикивала је Мирзи баба Хајрија из околине Зенице. Најгоре је било око поднева кад су они одлазили на обавезни ручак, а ми се повлачили у изнајмљену кућу на одмор и да се “склонимо од сунца”. Скоро да сам замрзео ону шунку купљену у Никшићу са које се циједила маст док је отац сјекао на некој дасци да “баца на таву с јајима”.

Мирусале су неке маслине, неко море, неке прве дјевојчице које су имале и горњи дио костима, а не само купаће гаће с бијелом траком,

мирусала је и она пржена шунка и једно непоновљиво дјетињство у хладовини Бијеле. Сестра и ја смо се у предвечерје искрадали до спаваоница “Друштва пријатеља дјецѣ” док су наши родитељи испијали кафу и пиво с радницима одмаралишта с којима су се већ увелико спријатељили били. Атракција је био неки дугокоси васпитач Хилмо с Горице из Сарајева који је на гитари пјевао непознату пјесму “Венус” од још непознатије групе “Shocking blue”. Десетине нас малишана је очекивало кад ће коначно запјевати нама познату “Тајтаврље, вртаврље, опа врље, вртаврље”, али је Хилмо понављао страну пјесму на страном језику. Најчудније је што смо након неколико дана једва чекали да чујемо исту “Венус” и мрмљали на глас нешто што сигурно није подсећало на енглески. “Рођај сине Мемине, рођај, није ти нана цабе маску и сурлу купила”, довикује Хајрија. “Де, де, само сједи у плићаку па да ти ноћас клијептима вадим јежеве иглице из дупета”, виче моја мајка. Мијешају се узвици упозорења, беспотребне бриге, панике пред непозна-

том опасношћу званом море, коју су богати за одмор измислили. Тад већ нисам схватао ни прихватао безосјећајни свијет одраслих у једном тренутку око поднева кад су ме за руку повукли са “сунца”, а Минка из Вогошће, с љепшим очима од оне Хилмове “Венус” прилазила с два сладоледа у руци. Знао да је један била купила за мене, али ми то послѣје није признала. Она је имала оба дијела костима и то бијела, с црним нашивеним тракама попријекѣ. Написала ми је на некој цедуљици адресу, али јој послѣје никад нисам писао јер нисам смио да тражим од оца да купи разгледницу или неко писмо. Знао сам да не бих могао да објасним зашта ће ми то. Наш десетодневни рај се завршио упоредѣ с одласком једне смјене “Друштва пријатеља дјецѣ”. Хилмо је стајао испред аутобуса с гитаром преко рамена, а Минка ми је махнула док ме је мајка вукла да се “склонимо са сунца” и спремимо за сутрашњи повратак. Те вечери смо завршили са шунком, а ја мислим да нисам ни спавао слушајући валове како се негдје на стијенама заустављају и што је још горе, разбијају. Прошло је моје прво море. Јули је мјесец и стисла зима у Аустралији. Ујутро буде и до +6Ц. Укључују се гријалице и облаче јакне на џемпере. Крај финансијске године па сви у ишчекивању хоће ли бити каквог поврата таксе који би да утрошимо на неку бесмислицу.

Ко још на одмор мисли осим наших напаћених рођака и пријатеља у отаџбини којима понекад пошаљемо понешто преко “Вестерн јуниона”, тек да знају да имају неког на Западу. Водио сам жену и дјецу тачно прије три године на 10 дана на црногорско приморје. Од тада ме син стално запиткује кад ћемо опет, а имао је двије године мање него ја некад у Бијелој. Додуше, били смо десетак километара од Бијеле. Ко зна шта му се тамо допадо и шта га тамо вуче. Можда ми није признао да чува нечију адресу коју му је дотурила дјевојчица која је носила два сладоледа у руци или је увидио да је море мирније од океана. Можда је схватио да је море “једна чисто лјетна ствар” те да је јули мјесец, кад је лето у отаџбини? Не знам. Сједим у фотели и гледам на телевизији неку непознату групу која пјева обраду “Venus” од “Shocking blue”.

И све нешто мислим, није то више то. Ко још има времена за море? Треба радити, буразеру.

**ШКОЛА
СРПСКОГ
ЈЕЗИКА
"Др Батуран"**

УПИС ДО КРАЈА СЕПТЕМБРА
ИНФОРМАЦИЈЕ:
6471 406 - 1802
srpskaskola@gmail.com